

**ΒΑΡΑΘΡΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΓΩΝΙΩΝ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΑ ΒΑΡΑΘΡΑ "ΚΥΝΗΓΟΤΑΦΚΟΣ" ΚΑΙ "ΣΚΑΡΑΡΟΛΙΘΟΥ"**

Από τον
ΚΑΛΟΥΣΤ ΠΑΡΑΓΚΑΜΙΑΝ

Συμπληρώθηκαν ήδη δύο χρόνια σπηλαιολογικών εξερευνήσεων στην ευρύτερη περιοχή της Κοινότητας Γωνιών Μαλεβιζίου του νομού Ηρακλείου Κρήτης. Για το λόγο αυτό και σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Σύλλογο Γωνιών το Τμήμα Κρήτης της Ε.Σ.Ε. έκανε παρουσίαση της σπηλαιολογικής του δραστηριότητας στην περιοχή, με πλήθος διαφανειών και υπό τηλεοπτική κάλυψη, σε μια πολύ πετυχημένη εκδήλωση, στις 22.06.1991, στην οποία παρουσιάστηκαν 40 περίπου βάραθρα της περιοχής.

Θα θέλαμε για ακόμη μια φορά να ευχαριστήσουμε την κ. Ελένη και τον κ. Μανώλη Νάθενα που χωρίς την θερμότερη φιλοξενία και το αμέριστο ενδιαφέρον τους οι έρευνές μας θα ήταν οπωσδήποτε πολύ μικρότερες σε έκταση.

1. Βάραθρο "Κυνηγόταφος"

Ο "Κυνηγόταφος" είναι το βάραθρο που εμπνέει το μεγαλύτερο δέος στους κατοίκους των γύρω χωριών, κυρίως λόγω του μεγάλου στομίου αλλά και του μεγάλου, κατακόρυφου βήθους του. Το όνομά του οφείλεται στο ότι πολλοί κυνηγοί κυνηγούν εκεί περισσότερα τα οποία φωλιάζουν μέσα στο βάραθρο.

Στον "Κυνηγόταφο" οι κρητικοί αντάρτες έρριχναν γερμανούς και έλληνες προδότες, συχνά υποχρεώνοντάς τους να πηδήξουν μόνοι τους. Ο κ. Μανώλης Νάθενας, κάτοικος των Γωνιών, μας είπε ότι μια μέρα είχε δει εκεί αίματα και ίχνη συμπλοκής.

Το βάραθρο είχαν επισκεφτεί και χαρτογραφήσει γάλλοι σπηλαιολόγοι το 1977 (Beaou, 1977).

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την οικογένεια Καρρά από τα Ανώγεια που χρηματοδότησε την αποστολή.

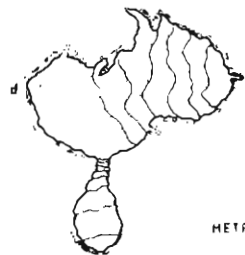
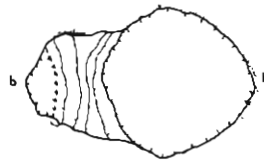
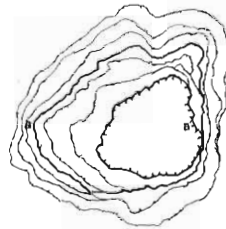
Προσπέλαση: Βρίσκεται νότια των Γωνιών. Ακολουθώντας τον αμαξιτό δρόμο που οδηγεί από τις Γωνιές στο οροπέδιο του Εβδόμου, και περνώντας διαδοχικά τις περιοχές Αντιχτή και Ζάχωρα, φτάνουμε μετά από 10 χλμ. στο κάτω λακκί του Εβδόμου που βρίσκεται στη ΒΒΑ πλευρά του οροπεδίου. Από εκεί ανηφορίζουμε προς βορρά για περίπου 2 χλμ. Στη βόρεια πλευρά της κορφής Βοσκερό βρίσκεται το εντυπωσιακό στόμιο του "Κυνηγόταφου" που είναι προσιτό μόνο από την ΒΑ πλευρά. Το υψόμετρο είναι 1.100 μ.

Περιγραφή: Εξερευνήθηκε και χαρτογραφήθηκε στις 24.03.1991 από

*Two potholes at Gonies, Malevizion, Crete
by K. Paragamian*

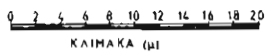
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ τοπικό τμήμα ΚΡΗΤΗΣ
 Βάραθρο "Κυνηγόταφος" Γωνιών Μαλεβιζίου Κρήτης

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΜΗΣ: ΝΔ προς ΒΑ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Όσο ΠΕΤΡΕΣ
 ■ ■ ■ ΣΗΜΕΙΑ ΕΓΚΑΡΣΙΩΝ ΤΟΜΩΝ
 ~~~~~ ΚΑΙΣΕΙΣ
 -50 ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΑΠΟ ΕΙΣΟΔΟΥ

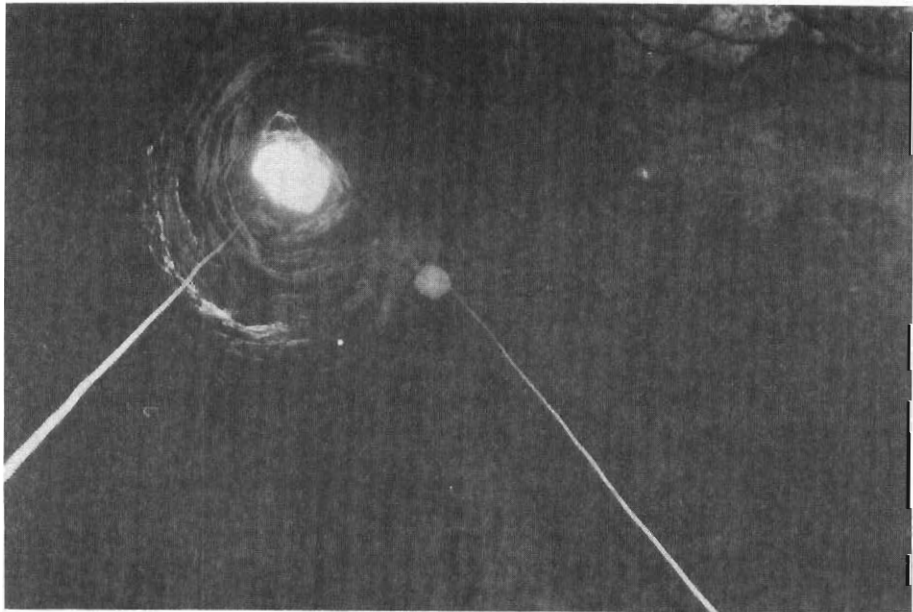

ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ Κ. Παρσχακιάν,
 Ι. Νόθνας,
 Α. Παπαδάκης

ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ:
 Χαλούσι Παρσχακιάν
 1991 Θ

Τα μέλη της αποστολής (από αριστερά): Ι.Νάθενας, Α.Παπαδάκης, Σ.Πατραμάνης και Κ.Παραγκαμιάν (φωτ. Π.Σαλεμής)

Στιγμιότυπο από την κατάβαση στον "Κυνηγόταφο"

τους Σ. Πατραμάνη, Α. Παπαδάκη, Ι. Νάθενα και Κ. Παραγκαμιάν. Η είσοδος είναι εντυπωσιακή με διάμετρο 7 μ. Ακολουθεί κατακόρυφη κατάβαση στο κενό για 58 μ. Η κατάβαση αυτή είναι πράγματι πολύ εντυπωσιακή, καθώς κατεβαίνουμε στο κέντρο του κυλίνδρου μέσης διαμέτρου 12 μ. Τα πρώτα 25 μ. ο κύλινδρος είναι καταπράσινος και με βελούδινη υφή, καθώς τον επενδύουν βρύα και φτέρες. Το πλήθος πετρών που έχουν ρίξει οι κυνηγοί έχει δημιουργήσει ένα λόφο ύψους 7 μ. Το δάπεδο έχει διαστάσεις 16 x 7 μ. Συνολικά υπάρχουν 4 κύλινδροι, εκ των οποίων οι τρεις είναι "τυφλοί". Στη ΒΔ πλευρά του δαπέδου υπάρχουν δύο μικρές τρύπες και μια ακόμη στο μέσο της ανατολικής πλευράς που δέν μπορούσαμε να περάσουμε. Στο βόρειο κύλινδρο έτρεχε από ψηλά ποσότητα νερού η οποία διέρρεε ανάμεσα από τις πέτρες της νότιας πλευράς του δαπέδου.

Σηπλαιογένεση: Το βάραθρο βρίσκεται στη μέση της λαγκαδιάς της βόρειας πλευράς της κορυφής Βοσκερού, "καταπίνοντας" τα νερά που συλλέγει την περίοδο των βροχοπτώσεων. Οι κύλινδροι που έχουν δημιουργηθεί με την δράση του νερού βρίσκονται σε δύο άξονες, έναν διεύθυνσης Β - Ν και έναν διεύθυνσης ΝΔ - ΒΑ. Κατά μήκος αυτών των αξόνων υπάρχουν δύο διακλάσεις οι οποίες διευρύνθηκαν τοπικά με την δράση του νερού δημιουργώντας τα 4 βάραθρα εκ των οποίων το ανοικτό είναι το μεγαλύτερο, καθώς αποτελεί την τομή των δύο διακλάσεων και επομένως έχει υποστεί πιο έντονη διάβρωση.

Κλίμα - Βιολογία: Η θερμοκρασία ήταν 8°C ενώ η σχετική υγρασία 80 - 85%. Το περιβάλλον ήταν ολιγοτροφικό. Συλλέχθηκαν αράχνες, γαστερόποδα, τριχόπτερα και τρωγλόβια δίπλουρα.

2. Βάραθρο "Σκαρρόλιθου"

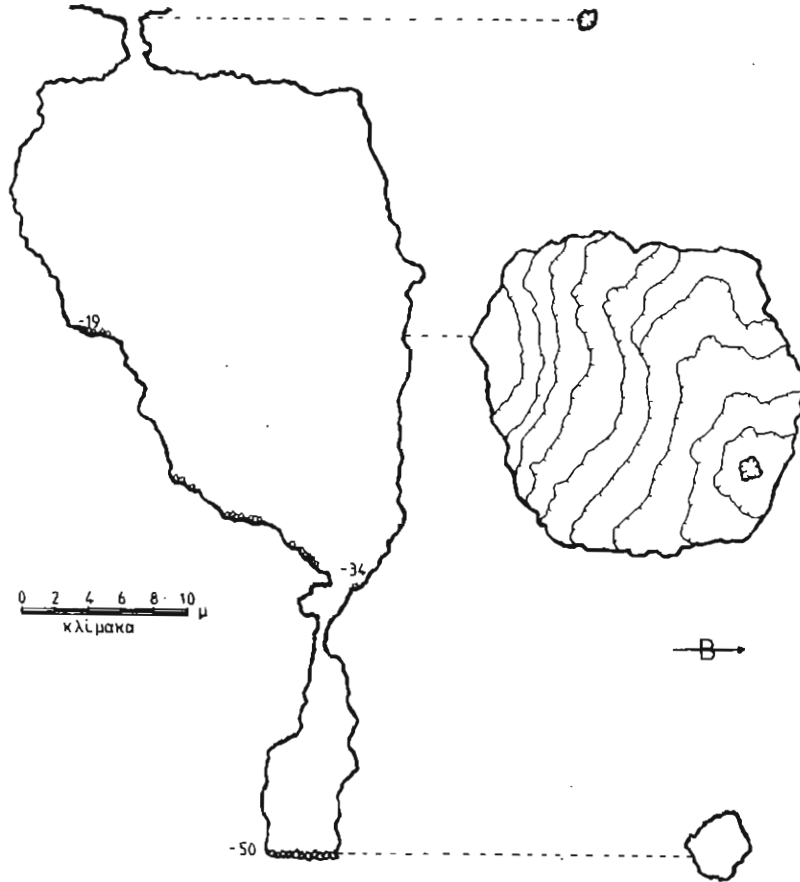
Το όνομά του οφείλεται στο ότι κοντά στον πόρο υπάρχει ένας αρόλιθος (φυσική κοιλότητα), ο οποίος γεμίζει με τα νερά της βροχής και πολλές φορές κατεβαίνουν εκεί σκάρες (γύπες) για να πιούν νερό. Εξερευνήθηκε και χαρτογραφήθηκε από τα μέλη του Τμήματος Κρήτης της Ε.Σ.Ε. Κ. Παραγκαμιάν, Ι. Νάθενα και Μ. Καντιδάκη στις 23.6.1991.

Προσπέλαση: Βρίσκεται ανατολικά των Γωνιών. Ακολουθώντας τον αμαξιτό δρόμο που οδηγεί στις εγκαταστάσεις του Ο.Τ.Ε., μετά από 1 χλμ. και στην θέση Κάλυβος στρίβουμε αριστερά στη διακλάδωση και πέρνουμε πλέον το δρόμο που οδηγεί στο βάραθρο "Τσάκαλος" από το οποίο υδρεύεται η Κοινότητα. Από τον "Τσάκαλο" κατηφορίζουμε προς νότο προς του Μπουρνέλη την μάντρα. Από εκεί ανηφορίζουμε την πλαγιά προς ΝΑ για 500 μ., φτάνοντας στην κορυφογραμμή όπου είναι και το βάραθρο (θέση Πύργος). 100 μ. πιο κάτω βρίσκεται τσιμεντένιος κύλινδρος της Γ.Υ.Σ. Το υψόμετρο είναι 750 μ. Όλη η ευρύτερη περιοχή είναι γεμάτη από μικρές και μεγάλες τρύπες και δίκαια φέρει το όνομα Κουφαλιάρης.

Περιγραφή: Η είσοδος είναι αρκετά στενή και ήταν φραγμένη. Την ανοίξαμε χρησιμοποιώντας βαριά και λαστό. Ακολουθεί κατάβαση 19 μ. στο μέσο περίπου μιας αρκετά μεγάλης αίθουσας. Το δάπεδο έχει μέση διάμετρο περίπου 20 μ. και μεγάλη κλίση προς βορρά. Σε βάθος 34 μ. υπάρχει μικρό βάραθρο βάθους 16 μ. Τα ΝΝΑ τοιχώματα είναι καταστόλιστα από τοιχωματικό σταλαγμιτικό υλικό. Η θερμοκρασία του βάραθρου ήταν 16°C και η σχετική υγρασία 90%.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ τοπικό τμήμα ΚΡΗΤΗΣ
Βάραθρο "Σκαρρόλιθος" Γωνιών, Μαλεβιζίου, Κρήτης

τομή διεύθυνσης Νότου - Βορρά

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ∞∞∞ πέτρες
- 50 απόσταση από εισοδο
- κλίση δαπέδου

ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ: Κ. Παρασχαμιάν, Ι. Νάθενας
ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ: Κ. Παρασχαμιάν, © 1991

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Beau P.J. (1977): Minotaure '77: Expédition spéléologique en Crète. Août 1977. Report, 30 p., Paris.
- Νάθενας Ι. (1992): Βάραθρα στην περιοχή της Κοινότητας Γωνιών Μαλεβιζίου Κρήτης. *Δελτίο Ε.Σ.Ε.*, XX, (υπό εκτύπωση)
- Πλατάκης Ε. (1975): Σπήλαια και άλλαι καρστικά μορφά της Κρήτης, Τόμος Β, 277 σ., Ηράκλειο Κρήτης.
- Παραγκαμιάν Κ. (1992α): Βάραθρα στην περιοχή της Κοινότητας Γωνιών Μαλεβιζίου Κρήτης. *Δελτίο Ε.Σ.Ε.*, XX (υπό εκτύπωση).
- Παραγκαμιάν Κ. (1992β): Βάραθρα στην περιοχή της Κοινότητας Γωνιών Μαλεβιζίου Κρήτης. Το βάραθρο "Ψηστράκι". *Δελτίο Ε.Σ.Ε.*, XX (υπό εκτύπωση).